

Trianon 100

„A trianoni békeszerződést a magyar közvélemény – joggal – ma is igazságtalannak érzi. Semmi kétség, hogy Magyarországot igazságtalanság érte, s ez az igazságtalanság olyan természetű volt, amelybe jólélekkel nehéz volt belenyugodni: a történeti Magyarország területi állományát az etnikai elv alapján bontották széjjel, ugyanakkor azonban ezt az etnikai elvet Magyarország terhére nyilvánvalóan megsértették.”

„A magyar ügy a békekonferencián

A magyar béke delegáció 1920 januárjában jelenhetett meg a békekonferencián, ahol **ismertették a magyar álláspontot. A magyar külpolitika az első világháború után jelentős hátrányból indult. Magyarországnak sem külügyminisztériuma, sem diplomáciai hálózata nem volt**, mivel korábban a külpolitika a Monarchia közös ügyei közé tartozott. Az országot csak akkor hívták meg a békekonferenciára, amikor az érdemi döntések már megszülettek. **A határokról már 1919 első felében döntöttek** a szakkbizottsági üléseken, **a magyar fél részvétele nélkül.** Az Apponyi Albert, Bethlen István és Teleki Pál grófok vezette **béke delegációnak** így nem sok lehetősége volt, hogy befolyásolja a békefeltételeket. A rendelkezésre álló eszközöket azonban ők is megragadták, hogy **felhívják a nemzetközi figyelmet az országot ért méltánytalanságokra.**

A békekonferenciához vaskos jegyzéket nyújtottak be a magyar elképzelésekről, valamint a **tervezett határok igazságtalanságáról.** Apponyi szónoklata és a földrajztudós **Teleki Pál vörös térképe** hatásosan foglalta össze a magyar álláspontot. Néhány héttel később a békekonferencia Legfelsőbb Tanácsa megvitatta a magyar jegyzéket. Itt a **franciák azt javasolták, hogy ne változtassanak** a korábbi döntéseken, míg a **brit kormányfő (Lloyd George) az újratárgyalás mellett volt**, és őt **támogatták az olaszok is.** A döntés végül néhány nap múlva megszületett arról, hogy az **eredeti elképzelések maradnak** a békeszerződésben, és a magyarok ígéretet kaptak arra, hogy a határok pontos megállapítása során kisebb módosításokra lesz majd lehetőség. A magyar küldöttség **1920. június 4-én** írta alá a békeszerződést a **Nagy-Trianon-kastélyban.** (A határmegállapító bizottságok végül nem változtattak a békeszerződésben kijelölt lakott területek hovatartozásán.)

A trianoni békeszerződés értelmében az ország (Horvátországgal együtt) elvesztette **területének több mint kétharmadát (71,4%), és népességének közel kétharmadát (63,5%).** A Kárpát-medencében élő mintegy tízmillió főt kitevő magyar anyanyelvű népességnek azonban csak a kétharmada élt

az új magyar határok mögött, azaz **mintegy 3,2 millió magyar anyanyelvű személy a szomszédos államokhoz** került. Különösen fájó volt, hogy többségük közvetlenül az új határ túloldalán élt, vagyis a **döntéshozók az etnikai elvet teljes mértékben figyelmen kívül hagyták**. A trianoni békeszerződés **gazdasági következményei** is igen súlyosak voltak. A háború előtt dinamikusan fejlődő **ipar nyersanyagbázisainak** (vasérc- és szénbányák) jelentős része idegen fennhatóság alá került. A jelentősebb **mezőgazdasági területek** (például Csallóköz, Bácska) **elcsatolásával** a malomipar őrlőkapacitása kihasználatlan maradt. Magyarország a régi nemzeti vagyon mintegy 38%-ával rendelkezett.

A trianoni békeszerződés rendelkezése értelmében **Magyarország hadserege legfeljebb 35 ezer főből állhatott**. A rendelkezések korlátozták a hadsereg fegyverzetét, és megtiltották a modern hadifelszerelés gyártását és vásárlását. Mindezekon felül az **országot jóvátétel fizetésére kötelezték**, amelynek végül csak a töredékét fizette ki az 1920-as években, míg Jugoszláviának öt éven át napi 800 tonna szenet és emellett élő állatot is szállított. Ezenfelül a megszálló román csapatok által elvitt vagyontárgyak is jóvátételnek minősültek.

A súlyos anyagi terheken kívül a **menekültek kérdése** is teherterelt jelentett. Az elcsatolt területekről sokan úgy döntöttek, hogy átköltöznek Magyarországra. A menekültek elhelyezése évekig elhúzódó gondot okozott. Több tízezren a fővárosi pályaudvarokon kialakított **vagonlakásokban**, illetve barakklakásokban húzták meg magukat. Mivel a **menekültek jelentős része** korábban **állami alkalmazottként dolgozott** (tisztviselő, tanár, orvos stb.), a trianoni határokon belül **jelentősen megnőtt az értelmiségi munkanélküliség**. A lakással és számottevő jövedelemmel nem rendelkező menekültek élelmiszerrel és ruhával való ellátásáról az ingyenkonyhák és a különböző szociális akciók próbáltak gondoskodni.”

Orbán Viktor miniszterelnök: a Trianon 100. évfordulója alkalmából mondott beszédéből: *a fájdalmaik fölé kell eljutnunk, ahol minden megvilágosodik és minden értelmet nyer. Fel kell jutnunk oda, ahonnan megláthatjuk a jövőt*. A magyaroknak ezredéves magasságban van a történelemhorizontja. Innen szét lehet tekinteni, innen messzire lehet látni. Ha nem a szemünkkel nézünk, hanem a szívünkkel, még messzebbre is elláthatunk. Egészen az idők kezdetéig. Látjuk, amint a nagy sztyeppe vándorló népeinek százai eltűnnek, és odavesznek a történelem

porfelhőiben. Látjuk, hogy mi, magyarok se el nem tűntünk, se oda nem vesztünk, hanem a latin, a germán és szláv népek gyűrűjében különálló minőségünket megőrizve hazát alapítottunk. *Megnyitottuk szívünket a kereszténység előtt, Isten igéjét meghallottuk, megfogadtuk, és állva tettük, ha tettük.* A miniszterelnök leszögezte: minden ember azonos állapotban születik, és semmi sem emel fel, csakis az alázat, semmi sem taszít le, csakis a gőg és a gyűlölség. Ma is ezen a fundamentumon áll a hazánk. A nyugati birodalmi rohamokat rendre kivédtek. A keleti pogányok pusztító csapásait kihevertük.

– *Nekünk sikerült, ami a többi sztyeppe népnek nem. Kiharcoltuk, megszerveztük, magunkhoz igazítottuk és megtartottuk helyünket Európában. Négy száz éven át, négy Trianonnyi időn keresztül erős és független álmom volt a magyar. Azután három száz éven át, három trianoni időn keresztül küzdöttünk az Oszmán Birodalom ellen. Mélyen bent a Balkánon, aztán a déli végeken. Bár Buda másfél Trianonnyi időn át török kézen volt, rajtunk mégsem tudtak átgázolni. Majd elbukott felkelésekkel és szabadságharcokkal súlyosbított kétszáz év, két Trianonnyi idő után mégis egy nagy európai birodalom társnemzeteként léptünk be a XX. század kapuján. Bár az évszázadok alatt magyarok százezrei estek el a csatatereken, láthatta az egész világ, hogy a magyar nemzet nem fog se a golyó, se a kardvas. Ha le is verik a lábáról, újra és újra feláll. Most jöttünk el a magyar anyák tere mellett. A magyarok kálváriáján az asszonyoknak külön hely jár. Ez jól is van így, mert mindig az asszonyok pótolták a vérvesztéseket. Hol országvédő katonák, hol országépítő mesteremberek hadait adták a hazának. Mindig azt adták, amire éppen szükség volt. Asszonyainknak köszönhetjük, hogy a túlélés és az országépítés művészete a génjeinkben van. Nekik köszönhetjük, hogy mi vagyunk a túlélés európai bajnokai. Dicsőség a magyar asszonyoknak – méltatta a nőt a miniszterelnök.*

– *Nem lettünk német tartomány, se török vilajet, se szovjet tagköztársaság. A kitörölhetetlen bizonyítékok, templomok és katedrálisok, városok és főterek ma is ott állnak mindenütt. Hirdetik, hogy mi, magyarok egy nagy*

kultúraépítő és államszervező nemzet vagyunk

Hadseregét megbénították és szétzüllesztették. Az egyetlen honmentésre alkalmas államférfit meggyilkolták. Az országot az ellenségeink a bolsevikok kezére adták. A Nyugat megerőszkolta Közép-Európa ezeréves határait és történelmét.

– Bennünket védhetetlen határok közé szorított, természeti kincseinktől megfosztott, erőforrásainktól elrekesztett, országunkból siralomházat csinált. Erkölcsi aggályok nélkül rajzolták újra Közép-Európát, ahogy újrarajzolták Afrika és Közel-Kelet határait is. Ezt nem fogjuk elfelejteni nekik soha – emlékeztetett a kormányfő a trianoni békediktátumra.

– És amikor azt hittük, ennél már nem sülyedhet mélyebbre a gögös francia és brit, a II. világháború után szívfájdalom nélkül dobtak oda bennünket a kommunistáknak. A lengyelek, a csehek, a szlovákok azt kapták jutalmul, amit mi büntetésül. Legyen ez örök tanulság a közép-európai népek számára. Sokan jelentkeztek már, hogy szívesen elföldelnék Magyarországot. Volt, aki a németeket akarta megfosztani egy szövetségstől, volt, aki a Habsburgokon akart bosszút állni, volt, akit a haszonszerzés vezetett és volt, aki mindig is gyűlölte a magyarokat. Ők kapaszkodtak össze, hogy eltüntessenek bennünket a föld színéről. De mi makacs népség vagyunk, sohasem voltunk hajlandók részt venni a saját temetésünkön. A dédapáink sem adták föl. Nem térdeltek le és nem kértek kegyelmet. Talpon maradtunk, és kibírtuk. Kibírtuk a vagonokat, a náci lágereket, a szovjet gulágot, a kitelepítéseket, Csehszlovákiát, Jugoszláviát és Ceausescut. Ma már nincs se Csehszlovákia, se Jugoszlávia, se Szovjetunió. Nincs már se brit, se francia birodalom. S ami megmarad belőlük, az éppen most vergődik bosszút álló gyarmataik multikulturális szorításában – emlékezett vissza a kormányfő a II. világháború utáni időkre egészen a rendszerváltozásig.

A történelem igazságtételét a legnagyobbak sem kerülhetik el. És ahogy igaz, hogy összeső, ami összetartozik, úgy igaz, hogy ami nem tartozik össze,

az szét is esik.

– Jól mondták száz évvel ezelőtt, mi még ott leszünk azok temetésén, akik bennünket akartak sírba tenni. Mi magyarok viszont maradunk, akárhogy fordul is a szél, megmaradunk, mert itthon vagyunk, itthon vagyunk, és ezért megmaradunk. A magyarság az emberi szív módjára a hol összehúzódik, hol kitágul, de lényegében 1100 éve ott él, ahol a nagy államalapítók kijelölték a helyét. Őrizzük a Kárpát-medencét, amely küldetésünk is. Minden megszülető magyar gyermek újabb őrhely is. Mi nem szabdaljuk, nem gyötörjük, nem árusítjuk ki, hanem megtartjuk a Kárpát-medencét. Egy olyan nép önbizalmával és tartásával kell élnünk, amely tudja, hogy többet adott a világnak, mint amit kapott tőle. Teljesítményünk följosít bennünket a történelmünk folytatására. S nekünk, maiaknak azt is tudnunk kell, hogy voltak már rosszabb határaink is, mégis itt vagyunk – szögezte le a miniszterelnök, arra utalva, hogy a magyarságot nem lehet kiűzni a Kárpát-medencéből.

Orbán Viktor emlékeztetett: Csehszlovákia és Jugoszlávia helyett kaptunk szlovákokat, szlovéneket, horvátokat, szerbeket.

Azzal a Szlovákiával, Szerbiával, Horvátországgal és Szlovéniával, amely büszke nemzeti mivoltára, örömmel építjük a közös jövőt.

– A történelem megadta az esélyt, talán az utolsót, hogy a közép-európai népek új korszakot nyissanak, a nyugatról és keletről fenyegető veszéllyel szemben megvédjék magukat és együtt emelkedjenek föl. Az elmúlt tíz évben bebizonyítottuk a szomszédainknak, a magyar nemzetrészek életereje összeadódik, az nem csak nekünk jó, hanem nekik is. **Csak az államnak van határa, a nemzetnek nincs.** Ez a törvény. Van, aki megértette, és van, aki nem. Akik még nem, jobban tennék, ha sietnének, mert fogytán az idejük – jelentette ki a kormányfő.

A béke és a biztonság szigete vagyunk, ugyanakkor nagy erő birtokosai is,

mely erő felelősséggel jár, amivel mi magyarok tisztában vagyunk.

„Nincs a világnak egyetlen nemzete sem, amely kibírt volna ilyen száz évet.”

- mondta Orbán Viktor miniszterelnök.

A Trianoni szerződés következtében Magyarország területe: 282 000 km²-ről 93 000-re csökkent. Az összlakosság száma 18 000 000-ról 7,6000 000-ra csökkent.

Templomunk mellett álló Trianoni emlékmű csodálatos alkotás, hálásan köszönjük, hogy közelünkben tudhatjuk.

1. A Béke téri emlékművön milyen épületek, és milyen személyek vannak?

1. Délvidéki részen ábrázolt domborművön Hunyadi János látható. A nándorfehérvári diadal a magyar-török háborúk jelentős eseménye. 1456 július 4-21. között a keresztények, magyarok és szerbek hősiesen védték Nándorfehérvár, a mai Belgrád várát II. Mehmed török szultán túlerőben levő seregével szemben. A védőkhöz csatlakozó Hunyadi János vezetésével legyőzték a törököket. Ennek emlékére szólnak meg minden délben a templomok harangjai.

A horvátországi területen Zrínyi Miklóst véljük felfedezni. Ő gróf, horvát bán, főispán, nagybirtokos, főnemes, költő, hadvezér, politikus, hadtudós volt. A törökök elleni küzdelemben játszott jelentős szerepet.

Zrínyi Miklós elsősorban politikusnak tartotta magát, csak mellékesen költőnek. Ennek ellenére a magyar barokk irodalom jeles képviselője. A szigeti veszedelem c. művében a nemzeti értékeket és a keresztényi felfogást

egyesíti, a magyar nemzet történeti hivatását

hirdeti. Az emlékművön levő hajó az Adriai tenger kötetére utalhat.

A Kvarner-öbölben fekvő Fiume a történelmi Magyarország jelentős hadi és kereskedelmi kikötője volt, míg Abbázia kedvelt nyaralóhely volt az Adriai tengeren.

A mai Magyarország térképének közepén a Szent Korona látható, amely Európa egyik legrégebbi és a mai napig megmaradt koronája. A magyar államiság jelképe. A hagyomány szerint 1038. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján, I. István király a Szent Korona képében följajnlotta Magyarországot Szűz Máriának.

Az Szent Korona mellett balra (szemben állva az emlékművel) látható államalapító Szent István király alakja. 1001-ben koronázták királlyá, a római pápától kapott koronával, ami egyben a kereszténység megerősítését is jelentette a magyarok számára. Szent István király az Árpád-házi uralkodók megalapítója volt. Az Árpád-házi királyok 1301-ig uralkodtak.

A Szent Koronától jobbra az emlékművön Árpád vezér, fejedelem alakja látható, aki

a magyarság történelmének első kiemelkedő nagy alakja volt, akit honfoglalásunk vezetőjeként tisztelünk. A Vereckei-hágón át vezette be a magyar törzseket az óhazából a

Pannon-síkságra. A magyarok bejövetelének, a kereszténység felvételének illetve az állam alapításának történetét mutatja be a Hősök terén lévő emlékmű-együttes.

A felvidéki területen ábrázolt jobb oldali személyben II. Rákóczi Ferenc fejedelmet ismertük fel. II. Rákóczi Ferenc magyar főnemes, a Rákóczi-szabadságharc vezetője, erdélyi fejedelem. A Rákóczi-szabadságharcban a teljes állami függetlenséget kívánta a Habsburg Birodalomtól visszaszerezni, végig kitartott a magyar függetlenség mellett. Híres jelmondata: Istennel a hazáért és a szabadságért! Törökországban száműzetésben halt meg. Édesanyjával, Zrínyi Ilonával a Kassai Szent Erzsébet Dómban temették újra a XX. század elején. Az ábrázolt épület a

Kassai Szent Erzsébet Dóm.

Felvidék másik híres alakja, a főnemesi származású gróf Batthyány Lajos államférfi, Magyarország első alkotmányos miniszterelnöke, vértanú. Legmaradandóbb intézkedése az első tíz honvédszászlóalj felállítása volt, amely a későbbi honvédsereg alapját képezte. A tizenhárom aradi vértanúval 1849. október 6-án végezték ki.

A Pozsonyi vár látható az emlékművön, sokáig a magyar országgyűlés helyszíne volt.

Az emlékmű Erdélyt ábrázoló területén Bethlen Gábort véljük felfedezni. I. Gábor néven választották magyar királlyá, a 17. századi magyar történelem egyik legjelentősebb személyisége. Uralkodása idején Erdély helyzetét megszilárdította, ezért ezt az időszakot Erdély aranykorának nevezik.

A fejkendős asszony, aki arcát tenyerébe temeti, a mádэфalvi vérengzés vagy mádэфalvi veszedelem egyik résztvevőjét személyesítheti meg. A székelyek ellen elkövetett

tömeggyilkosságra Mária Terézia uralkodása alatt került sor. Az ágyútűz támadásban közel 200 embert, ártatlan gyermekeket és asszonyokat öltek meg. Ekkor kezdődött a székelyek kivándorlása.

Székelykaput is ábrázol a dombormű. A székelykapu fából készült, gazdag faragású mű. Székelyföld szerte sok ilyen díszes, faragott kapuk találhatóak a templomok és a temetők bejáratainál is.

2. Az elszakított részeken mennyi magyar volt akkor, és mennyi most?

Erdély:	akkor 2,5 millió,	2011-ben 1.225 000
Felvidék:	akkor 800 000,	2011-ben 459 000
Délvidék:	akkor 500 000,	2011-ben 251 000
Kárpátalja:	akkor 250 000,	2011-ben 141 000
Horvátország:	akkor 100 000,	2011-ben 14 000

3. Mit tudsz az elszakított részekben a magyarok sorsáról(kivézés, deportálás) - pár mondat minden részről.

Erdélyi magyarok

Erdély hovatartozásának megváltoztatása után a magyar lakosság egy része elmenekült az országból. Feltételezhető, hogy kb. 100.000 főt a Kárpátokon túl telepítettek le elhurcolásuk után, hogy ott asszimilálódjanak és a helyükbe románokat telepíthessenek. 100.000 ember meggyilkolására került sor az 1944-es tömegmészárlások során és kb 50.000 az orosz gulágokba továbbítottak. A Duna-deltába rengeteg embert hurcoltak el kényszermunkára és tömegsírba kerültek az éhezéstől, betegségtől vagy más okból elhaláloztak. Sokan a román Securitate letartóztatása, megkínzása következtében veszítették el életüket. Az erdélyi magyarok beolvasztására irányuló román politika egyre rosszabb lett. Igazságtétel vagy a tettesek felelősségre vonása soha sem történt meg.

Felvidéki magyarok A csehszlovák-magyar államhatárt nem etnikai szempontok alapján húzták meg. Magyarok tízezreit utasították ki az országból, nyelvüket másodrangú nyelvvé tették, iskoláik egy részét bezárták.

Kollektív háborús bűnösökként kezelték az ott élő magyarokat. Megfosztották őket állampolgárságuktól az ezzel járó jogokkal együtt, földtulajdonukat elkobozták, a magyar közvagyonnal együtt. Tömeges népbírósi pereket indítottak. Erőszakos kitelepítésnek vetették őket alá. Csehországba deportáltak férfiakat, nőket, gyerekeket, öregeket, kényszermunkát végeztettek velük, hátrahagyott vagyonukat szlovák állampolgárok kapták meg. A magyaroknak szlováknak kellett magukat nyilvánítaniuk, hogy visszakaphassák állampolgárságukat és elkobzott tulajdonukat, ezért kevesen vallották magukat magyarnak.

Kárpátaljai magyarok

A magyarság számát különböző módszerek és eszközök segítségével megmészárolták. Több ország kötelékébe tartozott a történelem során.

Délvidéki magyarok

A magyar középiskolákat megszüntették, hat elemi engedélyeztek. A szláv hangzású neveket viselőket szerb iskolába kellett, hogy járjanak, ez is az asszimiláció része volt. Kifosztás, diszkrimináció, kényszermunka,

kiűzetés, tömeggyilkosságok jellemezték a délvidéki magyarok sorsát. 1944-ben a titói vezetés két hónapig katonai közigazgatást vezetett be, szervezett népiirtást hajtottak végre. A délvidéki vérengzések alatt kb. 45.000 ártatlan magyart helyben végeztek ki vagy koncentrációs táborban gyilkoltak meg. Az életben maradtak egy részét örökre száműzték otthonukból, a házaikba szerb és montenegrói családokat telepítettek. A tervszerű népiirtás ellen a nyugati nagyhatalmak semmit sem tettek és azóta sem történt soha igazságtétel. Sok családot személyesen érintettek a kivégzések.

Az 1990-ben a milosevicsi rendszer hatalomra kerülésével újabb tragikus időszak következett. Újabb délszláv háborúkat generáltak amelyben a magyarok nem akartak részt venni. A magyar férfiakat a hadseregbe sorozták és a frontra vezényelték őket, a lakossági számarányukhoz képest nagyobb számban, legtöbbször fegyver nélkül, golyófogónak. Több mint 50 magyar vesztette életét ebben a háborúban. Abban az időszakban a magyarság politikai megfélemlítése is folyamatos volt. A Vajdasági autonómiát megszüntették, sokszor tettelegességre is sor került.

Horvátországi magyarok

A népességfogyás, asszimiláció, itt is folyamatos.

„Semmi sem győz meg, csak az igazság és semmi sem ment meg, csak a szeretet.„, Szent Ágoston

II. János Pál pápa egy alkalommal arra a kérdésre, hogy mit választana az Evangéliumból, ha csak egy mondatot hagyhatna örökül az utókornak, töprengés nélkül ezt felelte: „Veritas vos liberabit.”

Az igazság szabaddá tesz titeket.

Juhász Gyula: Trianon

Nem kell beszélni róla sohasem,
De mindig, mindig gondoljunk reá.
Mert nem lehet feledni, nem, soha,
Amíg magyar lesz és emlékezet,
Jog és igazság, becsület, remény,
Hogy volt nekünk egy országunk e földön,
Melyet magyar erő szerzett vitézül,
S magyar szív és ész tartott meg bizony.
Egy ezer évnek vére, könnye és

Verejtékes munkája adta meg
Szent jussunkat e drága hagyatékhoz.
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt a kedves Pozsony,
Hol királyokat koronáztak egykor,
S a legnagyobb magyar hirdette hévvel,
Nem volt, de lesz még egyszer Magyarország!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt legszebb koszorúja
Európának, a Kárpátok éke,
És mienk volt a legszebb kék szalag,
Az Adriának gyöngyös pártadísze!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt Nagybánya, ahol
Ferenczy festett, mestereknek álma
Napfényes műveken föltündökölt,
S egész világra árasztott derűt.
És nem lehet feledni, nem soha,
Hogy Váradon egy Ady énekelt,
És holnapot hirdettek magyarok.
És nem lehet feledni, nem, soha
A bölcsőket és sírokat nekünk,
Magyar bölcsőket, magyar sírokat,
Dicsőség és gyász örök fészkeit.
Mert ki feledné, hogy Verecke útján
Jött e hazába a honfoglaló nép,
És ki feledné, hogy erdélyi síkon
Tűnt a dicsőség nem múló egébe
Az ifjú és szabad Petőfi Sándor!
Ő egymaga a diadalmas élet,
Út és igazság csillaga nekünk,
Ha őt fogod követni gyászban, árnyban,
Balsorsban és kétségben, ó, magyar,
A pokol kapuin is győzni fogsz,
S a földön föltalálod már a mennyet!
S tudnád feledni a szelíd Szalontát,
Hol Arany Jánost ringatá a dajka?
Mernéd feledni a kincses Kolozsvárt,
Hol Corvin Mátyást ringatá a bölcső,
Bírnád feledni Kassa szent halottját?
S lehet feledni az aradi őskert
Tizenhárom magasztos álmodóját,

Kik mind, mind várnak egy föltámadásra?
Trianon gyászos napján, magyarok,
Testvéreim, ti szerencsétlen, átkos,
Rossz csillagok alatt virrasztva járók,
Ó, nézzetek egymás szemébe nyíltan
S őszintén, s a nagy, nagy sír fölött
Ma fogjatok kezét, s esküdjete
Némán, csupán a szív veréseivel
S a jövődő hitével egy nagy esküt,
Mely az örök életre kötelez,
A munkát és a küzdést hirdeti,
És elvisz a boldog föltámadásra.
Nem kell beszélni róla sohasem?
De mindig, mindig gondoljunk reá!

